

**Verksamhetssystemet
Föreskrift
BVF 808.20**

Gäller för
Uh och Tl Järnväg
Giltigt från
2011-11-26

Version
3.0
Antal bilagor

Diarienummer
TRV 2011/68804

Ansvarig enhet
Trafikverket Underhåll

Fastställd av
Jan Pettersson

Handläggare
Birgitta Törne, Uh Planering

Ersätter

Felrapportering inom järnvägsinfrastruktur

Föreskriften omfattar rapportering av symptom, fel, anmärkningar och händelser i och omkring järnvägsanläggningen.

Affärsnytta

Genom insamlande av information i och omkring anläggningen, skapas ett underlag som leder till att bättre beslut kan tas vid val av åtgärder på kort och lång sikt.

Revideringsinformation:

Arbets sättet i Basun och Ofelia utökas med registrering av ”de fyra samtalen” och DoU-entreprenörens prognoser för när trafiken kan släppas på. Fel som inte avhjälpes till krävd funktion, sk. provisoriska fel följs upp på ett bättre sätt i It-stöden. Uppföljningen av tågsystemets prestationsförmåga förstärks därmed.

Innehållsförteckning

1	Syfte	3
1.1	Beskrivning av syftet	3
1.2	Allmänt	3
2	Omfattning	3
3	Definitioner och förkortningar	4
4	Ansvar	5
5	Felhantering	5
5.1	Beskrivning av felhanteringen	6
5.2	Anmälare	7
5.3	Anmält	7
5.4	Akut fel eller kan åtgärd anstå?	7
5.4.1	Ja, händelsen kräver akut åtgärd	7
5.4.2	Nej, felet bedömt att kunna anstå	7
5.5	Vidareanmält	7
5.6	På väg	7
5.7	Påbörjat	7
5.8	Fel funnet	8
5.9	Provisoriskt reparerat	8
5.10	Avhjälpt	8
5.11	Avslutat	8
5.12	Felet försvann	9
5.13	De fyra samtalen	9
5.14	Säkerhetsfel	9
6	Hjälpmedel och referenser	10
6.1	Hjälpmedel	10
6.2	Referenser	10

1 Syfte

1.1 Beskrivning av syftet

Denna föreskrift beskriver vad ett fel är samt hur felrapportering på järnvägsinfrastrukturanläggningar skall ske inom Trafikverket.

Syftet med felrapportering är

- att få ett effektivt åtgärdande av själva felet
- skapa ett underlag för analyser av fel och störningar
- skapa underlag för förebyggande åtgärder.
- skapa underlag för andra händelser som djurpåkörning, trädsäkring mm.

För att kunna få ett enhetligt underlag till analyser finns en föreskrift BVS 811 "Banverkets Anläggningsstruktur" och ett felrapporteringssystem kallat Ofelia framtagna.

Ofelia är det system som skall användas för att lagra händelser som medför risk för olycka och driftstörningar på Trafikverkets infrastrukturanläggningar. Från och med den 29/11 2009 görs själva inrapporteringen av infrafelet i systemet BASUN och återrapporeringen görs i Ofelia. Hela felrapporten sparas i Ofelia.

1.2 Allmänt

Föreskriften vänder sig till personal som arbetar med

- Inrapportering
- Felavhjälpning
- Uppföljning
- Planering
- Analyser.

2 Omfattning

Detta dokument visar hur felsymptom, fel och händelser ska rapporteras till IT-stödet Ofelia av bandriftledare och felavhjälpare.

Alla DoU-entreprenörer omfattas.

Rapportörer av felsymptom är alla som upplever brister i järnvägsanläggningen, i dess närhet eller observerar en händelse eller situation som kan leda till störning.

C-fel från central mätvagn som anmäls till bandriftledare avser endast akuta anmärkningar som måste hanteras skyndsamt, t.ex. avstängning av spår på grund av stor spårvidd med mera. Efter åtgärder av Trafikledare, t.ex. trafikstopp, hanteras C-felet som övriga fel.

Besiktningssymptom som kräver omedelbar åtgärd, ska rapporteras i Basun.

Rapporteringen har stort värde för Trafikverket inför beslut om och dimensionering av åtgärder. Informationen är en mycket viktig förutsättning för effektiviseringen av underhållet och för Trafikverkets förmåga att nå punktlighetsmålen.

Vid användning av gjord rapportering dvs. vid uppföljning och analys ska uppenbara felrapporteringar korrigeras.

3 Definitioner och förkortningar

Definitionerna på fel och felsymptom är enligt svensk standard SS 441 05 05

-Felsymptom, felyttring	det sätt på vilket fel visar sig, i Ofelia och BASUN benämnt "Symptom".
-Fel , avvikelse	avvikelse mellan ett beräknat, observerat eller uppmätt tillstånd och det sanna, specificerade eller teoretiskt riktiga värdet eller tillståndet från givna fordringar i fråga om viss egenskap. Kan vara en händelse eller en felfunktion enligt SS-EN 13306 Underhåll –Terminologi.

Definitioner på:

-Anmärkningar	de avvikelser som upptäcks vid säkerhets- och underhållsbesiktningar ska registreras i besiktningssystemet BESSY. Avvikelser som kräver omedelbar åtgärd, som ska betraktas som fel och anmälas till bandriftledningen som rapporterar i BASUN.
-C-fel	vid spårlägeskontroll med central mätvagn STRIX och med mätdressin EM80/50 genereras en lista med läge och storlek för alla spårlägesfel som överskrider värden enligt kolumn C i kvalitetsnormerna. Denna lista benämns "C-FEL" på utskrifterna från STRIX och mätdressin EM80/50.
-Felavhjälpningstid	Tiden från att felavhjälpningen är påbörjad till dess att felet är avhjälpt, d.v.s. fullt återställt till krävd funktion.

-Feltid	Tiden för ett fel beräknas från anmälningstidpunkten på Bandriftledningen till avhjälpningstidpunkten, det vill säga tills anläggningen fullt återställd till krävd funktion.
-Infrastrukturanläggningar	de anläggningar som finns beskrivna i BVS 811 "Banverkets Anläggningsstruktur", för Ofelias del ingår även händelser med människor och djur i spår i detta begrepp.
-Inställelsetid	Tiden från ett fel är vidareanmält till dess att DoU-entreprenören (drift- och underhållsentreprenören) har påbörjat felsökningen på plats.

4 Ansvar

Chefen för Underhåll godkänner och är ansvarig för att denna föreskrift är uppdaterad, kommunicerad och att den följs.

Frågor på innehåll och förslag på förbättringar ställs i första hand till denne.

5 Felhantering

Alla fel och felsymptom som upptäcks på Banverkets infrastrukturanläggningar, ska anmälas till Bandriftledaren på berörd Driftledningscentral.

Bandriftledningen registrerar uppgiften i Basun enligt BVF 1940 samt kallar ut felavhjälpare.

Omedelbar åtgärd krävs om felsymptomet omfattar eller orsakar:

- olycka eller tillbud
- negativ påverkan på säkerheten
- trafikstörning eller kommer att orsaka en trafikstörning
- djurpåkörning
- omedelbar arbetsmiljörisk
- olägenhet för tredje man
- en betydlig skada på miljön

Bandriftledningen vidareanmäler avvikelser till felmottagaren hos berörd DoU-entreprenör.

När felet är avhjälpt ska en återrapportering ske. Detta ska ske direkt i Ofelia av DoU-entreprenören.

Återrapporteringen ska innehålla namn på avhjälpare, vilken åtgärd som gjorts, vad det verkliga felet var samt orsaken till det verkliga felet. Därefter ska felrapporten avslutas.

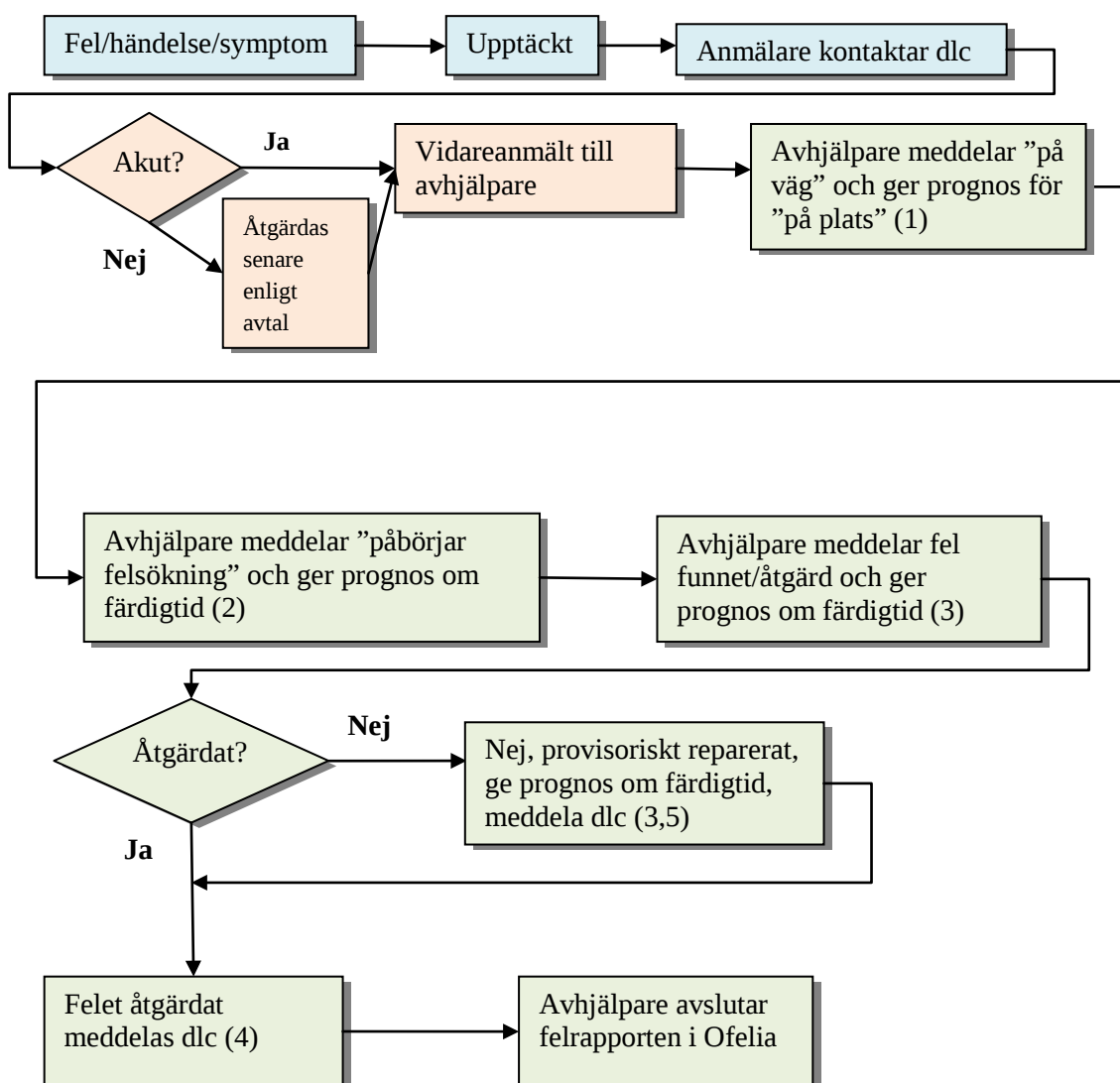
Om ett fel kan leda till en farlig trafiksituation ska detta klassas som ett säkerhetsfel, se kapitel "Säkerhetsfel".

Statusfälten *Anmält*, *Vidareanmält*, *Felet bedömt att kunna anstå*, *Påbörjat*, *Beräknas klart* och *Avhjälpt* får endast fyllas i/ändras av Bandriftledaren. Statusfältet *Avslutat* fylls i av DoU-entreprenören.

5.1 Beskrivning av felhanteringen

Följande flödesschema, se figur 1 visar de olika situationer som förekommer i en felrapport.

Efterföljande kapitel beskriver vad som ingår i varje statusläge.

Figur 1. Situationer i felrapporten

5.2 Anmälare

Anmälare till bandriftledningen är den som först lade märke till felet och kan vara lokförare, tågklarare, trafikoperatör, felavhjälpare, besiktningsman, privatpersoner m.fl.

5.3 Anmält

Ett fel räknas som anmält när Bandriftledaren har tagit emot en anmälan om ett felsymptom och registrerat ärendet i BASUN.

Bandriftledningen anger nödvändiga uppgifter om felet: Anmälare, symptom, anläggningstyp och plats där felsymptomet visat sig samt datum och tid. Bandriftledningen tar beslut om ett fel ska anstå eller vidareanmälas.

5.4 Akut fel eller kan åtgärd anstå?

Bandriftledaren beslutar i samråd med den operativa ledningen på Driftledningscentralen om ett fel kan anstå eller kräver akut åtgärd.

5.4.1 Ja, händelsen kräver akut åtgärd

- Felet rings ut direkt till drift- och underhållsentreprenören. Avtalade inställelsetider gäller och kommunikation enligt ”De fyra samtalen”.

5.4.2 Nej, felet bedömt att kunna anstå

- Ett fel definieras som anstående när felsymptomet inte kräver en omedelbar felavhjälpning.
- Bandriftledaren registrerar händelsen i Basun/Ofelia och bockar för ”Felet bedömt att kunna anstå” i infrafelsfliken.
- Felet rings ut direkt till drift- och underhållsentreprenörens felmottagare och i samtalet ska det tydligt framgå att felet kan anstå.
- Drift- och underhållsentreprenören avgör själv när felavhjälpningen ska påbörjas, dock senast inom första ordinarie arbetsdag, måndag till fredag 07-16. Anstå-fel som anmäls senare än kl 13:00 måndag-fredag påbörjas senast inom nästkommande ordinarie arbetsdag.
- När drift- och underhållsentreprenören skickar sin felavhjälpare till felet så ska denne ringa till Bandriftledaren och tala om att han/hon är på väg till felstället. Kommunikationen ska ske enligt ”De fyra samtalen”.

5.5 Vidareanmält

Ett fel betraktas som vidareanmält när bandriftledningen överlämnat ärendet till en DoU-entreprenör.

5.6 På väg

Då felavhjälparen beger sig till felstället ska denne meddela Bandriftledaren och ge besked på när han/hon beräknar att vara på plats.

5.7 Påbörjat

En felavhjälpning räknas som påbörjad när felavhjälparen startar felavhjälpningen på plats.

Felavhjälparen meddelar till Bandriftledaren när felsökningen påbörjas och ger prognos på när felet är avhjälpt.

Restid till felstället ingår inte i tiden mellan tid för Påbörjat och tid för Avhjälpt.

5.8 Fel funnet

När felavhjälparen lokaliserat felet och påbörjar felavhjälpningen ska han/hon meddela Bandriftledaren detta samt ge en prognos på när felet beräknas vara avhjälpt.

5.9 Provisoriskt reparerat

När ett fel är provisoriskt reparerat, skall entreprenören meddela detta till Bandriftledaren och ange när trafiken med eventuella restriktioner kan släppas på samt ange när felet beräknas bli helt avhjälpt. Bandriftledaren fyller i fältet "Provisoriskt reparerat" och "Beräknas klart".

DoU-entreprenören ska registrera den provisoriska och den slutliga åtgärden samt avsluta felrapporten i Ofelia.

5.10 Avhjälpt

Felavhjälparen meddelar till bandriftledningen när felet är avhjälpt. Ett fel är avhjälpt när anläggningen har återställts till sin fulla funktion.

5.11 Avslutat

Felavhjälparen skall inom 24 timmar från att felet är avhjälpt komplettera felrapporten med kvarvarande uppgifter, samt avsluta rapporten i Ofelia.

De uppgifter som alltid är obligatoriska är:

trafikplats från

trafikplats till

anläggningstyp

individnummer i vissa fall

verkligt fel

orsak

åtgärd

datum för avslutande

Om möjligt skall fler uppgifter lämnas om sådana är kända, t.ex. en mer detaljerad registrering på anläggningsstrukturen och individnummer även när det inte är tvingande. Texten i fälten för beskrivningar har stort värde vid senare analyser och uppföljningar och gör rapporteringen tydligare.

För enskilda anläggningstyper, feltyper m.m. kan det finnas fler tvingande registreringar. Dessa krav håller systemet reda på och talar om när de inte är uppfyllda.

Tillämpningen av Ofelia för att beskriva utförd åtgärd förändras med tiden t.ex. för solkurvor och rapportering av händelser med djur som följer särskilda rutiner.

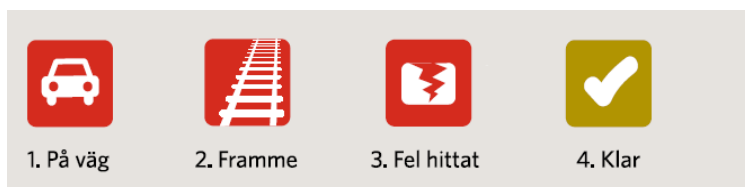
5.12 Felet försvann

Knappen ”Felet försvann” ska användas för avvikelser där felsymptomet i den tekniska anläggningen försvann innan avrop av någon felavhjälpare gjorts. När denna knapp används raderas fältet ”Felavhjälpare/organisation”, alla fält tidsstämplas och felrapporten avslutas.

Funktionen finns för att möjliggöra att tågförseningar som uppstår i dessa situationer ska kunna kopplas mot rätt anläggningsindivid och används i uppföljningssyfte. För människa/djur i spårområdet ska funktionen inte användas.

5.13 De fyra samtalen

”De fyra samtalen” är ett arbetssätt som innebär att felavhjälparen ska lämna besked/prognos i fyra olika steg. Bandriftledaren registrerar att samtalen ringts in enligt kap 5.

1. Jag är på väg och beräknas vara på plats vid felstället om xx minuter. I detta läge lämnas även eventuellt kompletterande uppgifter av bandriftledaren till felavhjälparen.
2. Jag är på plats vid felstället och påbörjar felsökningen. Här lämnar felavhjälparen en första prognos.
3. Felsökningen är avslutad och felavhjälpning påbörjas, denna beräknas ta xx minuter.
4. Felavhjälpningen är avslutad.

Om felsökningen/felavhjälpningen drar ut på tiden eller om tiden för senast lämnade prognos behöver ändras så ska felavhjälparen löpande meddela detta, det vill säga genom samtal 2 eller 3 a, b, c...

All kommunikation sker mellan felavhjälparen och Bandriftledaren. Bandriftledaren ansvarar för att informera vidare till den operativa ledningen i driftledningscentralen.

5.14 Säkerhetsfel

Om ett fel kan leda till en farlig trafiksituation ska detta registreras som ett säkerhetsfel i BASUN.

6 Hjälpmedel och referenser

6.1 Hjälpmedel

IT-stödet Ofelia

IT-stödet Basun

IT-stödet Verksamhetssystemet

Trafikverkets intranät

Trafikverkets hemsida för externa åtkomst till vissa It-stöd mm.

6.2 Referenser

BVF 1940	Operativ inrapportering
BVS 811	Banverkets anläggningsstruktur
BVF 1906	Hantering av olyckor och tillbud samt avvikelser som medfört risker
BVR 1046	Åtgärdshantering av brister
BVR 1215	Djurpåkörning på järnväg
BVR 2191.7	Drifta anläggning
BVR 2191.8	Drifta anläggning vid avvikelse
BVR 1586.12	Solkurvor - rapportering
BVF 807	Säkerhetsbesiktning
BVF 810.0	BIS – Informationskrav Ajourhållningskrav
BVF 800	Övergripande regler för Banverkets underhållsverksamhet